

ligger der i Dødsangsten og ryster for Djævelen, der vil lade det brænde evigt, om ikke Præsten møder med sin Oblat og sin daarlige Vin“.

Helvedeshund, Satan, Lammesteg, Præstesæk o. s. v.! Jargonen er kendt nok og tiltaler ubestridelig den laveste Pøbel i og udenfor Rangklasserne. Udtryk for „Social-Demokraten“s Frisind er det ogsaa, naar den vil have Bibelen forbudt eller fordrer Lægernes Indskriden mod hele Indremission. Selv om disse sidste kvikke Ideer neppe er beregnet paa at indbringes i Lovform foreløbig, er hele denne Skrive-metode kun egnet til at fordumme og opfanatisere de svage Hoveder og uudviklede Væsener i Partiet, og en endnu værre Medfart faar for øvrigt i Regelen spiritistiske, teosofiske eller lignende Ideer, skønt jeg tør vædde paa, at ikke een af disse Journalister, under hvem „Religionen“ sorterer, nogen Sinde har søgt at sætte sig alvorligt ind i de Tankebygninger, de i deres Aands-overlegenhed saa ganske jævner med Jorden.“

Se det er det, som altsaa en Parti-fælle af det ærede Medlem Hr. Borgbjerg skriver i Bladet „Socialisten“ om det Blad, det ærede Medlem er Redaktør af. Jeg synes, at naar det ærede Medlem har saa travlt med vore religiøse og moralske Forhold, saa har vi Lov til at svare med dette, og jeg synes oprigtig talt, at der var mere at gøre for det ærede Medlem med dette end med vore Forhold.

Men naar nu det ærede Medlem taler om denne Paastand paa Overgang til Dagsordenen, saa er der jo adskilligt i det, han sagde, der kan have sin Berettigelse. I Folketinget i 1910—11 udtrykte jeg mig saaledes: Det kan ikke nytte, at vi her taler om Adskillelse af Stat og Kirke; først naar Bevægelsen bliver saa stærk derude, at den kommer herind, kan vi lovgive om den. Den er ikke saa stærk derude, at vi kan lovgive om den i Øjeblikket. Der er jo ikke en eneste her i Tinget, der ikke godt ved, at hvis vi gik til en Folkeafstemning om Adskillelsen af Stat og Kirke, vilde den ikke blive til Fordel for Adskillelsen. Der er ikke denne Stemning. Der er ikke en Gang, tror jeg, i det ærede Medlems eget Parti en saadan Stemning for det ud over Landet. Det syntes i 1916, som om der i Landsforbundet var Stemning for Adskillelsen, derom har vi jo Vidnesbyrd i Beretningen fra det Udvalg, der var nedsat at det kirkelige Landsforbund om Forholdet mellem Stat og Kirke. Dér er der jo i Virkeligheden givet et Udkast til, hvordan man skal adskille sig, naar Kirken og Staten skal adskilles, et

Udkast, som det ærede Medlem Hr. Borgbjerg selv forleden Dag syntes at synes godt om, og som jeg ogsaa mener er et udmærket Grundlag for en Forhandling. Jeg mener ikke, det er nødvendigt at nedsætte et Udvalg nu for at forhandle om dette Spørgsmaal. Der er ingenting i selve vort Folk, som kræver det, og selv om der var det, saa er det unødvendigt, for vi har et udmærket Materiale at bygge paa. Men, som den højtærede Kirkeminister sagde, dertil hører jo ogsaa en Grundlovsforandring. I 1913 foreslog den nuværende Kirkeminister netop, at naar vi skulde lave den nye Grundlov, skulde vi ogsaa tage Hensyn til det Forhold, vi nu behandler, ved at udelade Kirkeparagrafferne dér, og det var netop med den Begrundelse, at naar vi skulde til at forhandle om Adskillelse af Stat og Kirke, saa skulde det ikke sammenblandes med en Grundlovs-kamp. Men den Gang stod den højtærede Kirkeminister ret ene, vi var kun faa, der fulgte ham. Nu skal der samtidig optages en Grundlovs-kamp om det, og den maa vi tage, naar Sagen trænger sig paa. Men den trænger sig efter min Mening ikke paa i Øjeblikket, og Forslaget om at nedsætte et kirkelig-politisk Udvalg er efter min Mening unødvendigt. Jeg skal derfor tillade mig at foreslaa at stemme imod denne Paastand paa Overgang til næste Sag paa Dagsordenen.

J. Oskar Andersen: Ogsaa jeg maa paa mit Partis Vegne anbefale Tinget at stemme imod denne Paastand paa Overgang til Dagsordenen. Ved første Behandling kom vi jo meget udførligt ind paa en Debat om Kirkens Adskillelse fra Staten, og jeg bemærkede for mit Vedkommende, da jeg personlig i en vis Forstand blev angrebet af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, at jeg tidligere meget bestemt havde pointeret, at jeg ønskede, vi maatte naa til en saadan Adskillelse, men at jeg havde haft de stærkeste Erfaringsbeviser for, at Tiden dertil ikke var inde, og at man navnlig fra Socialdemokratiets Side ganske havde ladet mig i Stikken i 1918, da jeg stillede Forslag om Nedsættelse af et saadant Udvalg. Jeg betonedede videre, at naar vi stod overfor at genforene de to adskilte Bestanddele af Kirken, Kirken i Sønderjylland og Kirken i det gamle Danmark, og der ikke paa nogen Maade fra det kirkelige Udvalgs Side dernede var ønsket en Adskillelse af Kirke og Stat, saa var det et meget lidet godt valgt Tidspunkt til at bringe denne Sag frem i Debatten. Desuden gjorde jeg opmærksom paa, at det, som den